

Go'zalxon MO'MINOVA,
Namangan davlat universiteti katta o'qituvchisi
E-mail: mominovagozalxon09@gmail.com

PhD M.Muhammadiyeva taqriz asosida

APPLICATION OF LINGUISTIC TASKS IN FORMING LINGUISTIC COMPETENCE IN PRIMARY GRADE MOTHER LANGUAGE LESSONS

Annotation

The article discusses the classification of linguistic tasks, special genres of linguistic tasks, and types of linguistic tasks used in language didactics. Examples of linguistic tasks used in the research process are presented.

Key words: Linguistic competence, linguistic tasks, descriptive-descriptive, comparative-historical, comparison, stylistic and aesthetic analysis, secured linguistic tasks, unsecured linguistic tasks.

ПРИМЕНЕНИЕ ЛИНГВИСТИЧЕСКИХ ЗАДАНИЙ В ФОРМИРОВАНИИ ЯЗЫКОВОЙ КОМПЕТЕНЦИИ НА УРОКАХ РОДНОГО ЯЗЫКА В НАЧАЛЬНЫХ КЛАССАХ

Аннотация

В статье рассматривается классификация лингвистических задач, специальные жанры лингвистических задач и виды лингвистических задач, используемые в языковой дидактике. Представлены примеры лингвистических задач, используемых в процессе исследования.

Ключевые слова: Языковая компетентность, лингвистические задачи, описательно-описательные, сравнительно-исторические, сравнение, стилистический и эстетический анализ, обеспеченные лингвистические задачи, необеспеченные лингвистические задачи.

BOSHLANG'ICH SINIF ONA TILI DARSLARIDA LINGVISTIK KOMPETENTLIKNI SHAKLLANTIRISHDA LINGVISTIK VAZIFALARNI QO'LLASH

Annotatsiya

Maqolada lingvistik vazifalarning tasnifi, lingvistik vazifalarning maxsus janrlari hamda lingvistik vazifalarni lingvodidaktikada qo'llanadigan turlari haqida fikr yuritilgan. Tadqiqot jarayonida foydalanilgan lingvistik vazifalardan namunalar keltirilgan.

Kalit so'zlar: Lingvistik kompetentlik, lingvistik vazifalar, tavsiflovchi-tasvirlovchi, qiyosiy-tarixiy, taqqoslash, stilistik va estetik tahlil, ta'minlangan lingvistik vazifalar, ta'minlanmagan lingvistik vazifalar.

Kirish. Jahonning yirik ilmiy markazlari va oliy ta'lim muassasalarida, tayanch va lingvistik kompetensiyaning inson muloqot amaliyoti va faoliyatidagi ahamiyati, tilni amaliy o'rganishda foydalanishga kommunikativ yondashuvlar va uni innovatsion pedagogik texnologiyalar yordamida shakllantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Lingvistik kompetensiyani shakllantirish texnologiyasini yaratilishi ona tili ta'limida yangi pedagogik amaliyotning yuzaga kelishiga sabab bo'ladi. Boshlang'ich sinf ona tili darslarida lingvistik kompetentlikni shakllantirish texnologiyasi orqali o'quvchi ta'lim jarayonining faol ishtirokchisiga aylanadi va uning nutqi, tafakkuri rivojlanadi, mustaqil fikrlash darajasi oshadi.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida lingvistik kompetentlikni shakllantirishda lingvistik vazifalarni qo'llash jarayonida ularni tasniflash hal qilish usulini oldindan belgilash imkonini beradi. Ta'kidlash lozimki, lingvistik vazifalarni tasnifi masalasi ilmiy va ilmiy-metodik manbalarda qat'iy talqinga ega emas. Fikrimizcha, lingvistik vazifalarni tasniflash turli asoslarda amalga oshirilishi mumkin. Lingvistik vazifalar turlarini tanlash, bizningcha, tilning tizim xususiyatlariga asoslanishi lozim, ya'ni til tizimining birliklari va vositalari boshlang'ich birlik hisoblanadi hamda asosiy lingvistik muammolar doirasini belgilaydi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Ushbu tushunchalarning mohiyatini yoritish ko'plab mamlakatimiz, rus, xorij olimlari tomonidan amalga oshirilgan: O. V. Zunnunova, I. A. Zimnyaya, S. Holliford va boshqalar. "Kompetensiya" tushunchasini mamlakatimiz xorij, rus va mamlakatimiz olimlari tomonidan taqdim etilgan talqinlarni tahlil etishni maqsadga muvofiq deb hisoblaymiz.

L.F.Barchmanning fikriga ko'ra, lingvistik kompetensiya - bu nutqni tahlil qiluvchi mutaxassislar va antropologlar

tomonidan so'zlovchilar jamoasida til qanday ta'riflanishini tasvirlash uchun ishlatiladigan atama. Bu atama til grammatikasi deb nomlanuvchi tovushlar, sintaksis va semantika majmuini o'zlashtirish uchun amal qiladi.

D.Slobin lingvistik kompetensiya tushunchasini aniq shakllantirilib, "inson nazariy jihatdan gapira oladigan va tushuna oladigan narsa bilan aniq vaziyatlarda haqiqatda aytgani va tushunadigani o'rtasidagi" farqni ko'rsatib berdi

Rus tilshunosligida 80-yillarning oxiri - 90-yillarning boshlarida. A.L. Berdichevskiy lingvistik, madaniy-kommunikativ kompetensiyalarni shakllantirishni taklif qildi. U lingvistik kompetensiyani tarkibiy qismlari kommunikativ kompetensiyani o'zlashtirish uchun asos ekanligini ko'rsatadi. D.I. Izarenkov lingvistik kompetensiyani "barcha darajadagi til birliklarini (fonetik, leksik, derivativ, morfologik va sintaktik) bilish" deb talqin qiladi.

Tadqiqot metodologiyasi. Ilmiy tadqiqot ishida boshlang'ich sinf ona tili darslarida o'quvchilarda lingvistik kompetentlikni shakllantirish texnologiyalari, lingvistik vazifalarni qo'llash texnologiyalari va boshlang'ich sinf ona tili darslarida qiziqarli grammatik materiallardan foydalanishning vazifalari ishlab chiqildi. Jumladan, boshlang'ich sinf ona tili darslarida qiziqarli grammatik materiallardan foydalanishning vazifalarini quyidagicha belgilandi:

- akademik fan sifatida ona tiliga qiziqishni rivojlantirishga ko'maklashish;
- o'quvchilarning til o'rganish bo'yicha mustaqil ishlashga bo'lgan ehtiyojini uyg'otish;
- o'quvchilarning umumiy lisoniy rivojlanishini takomillashtirish;
- o'quvchilarning tildan samarali muloqot quroli sifatida foydalanishga qiziqishlari, tafakkur madaniyatini shakllantirish va rivojlantirishga hissa qo'shish;

- topqirlik va zukkolikni rivojlantirishga yordam berish.

“Qiziqarli grammatika” maktab o'quvchilariga ona tili darslarida olingan mustahkam bilim va ko'nikmalarni egallash va mustahkamlashga yordam beradi, rivojlanish, ta'lim va tarbiya birligini ta'minlaydi. Taqiqot jarayonida o'tkazilgan so'rovnoma natijalarini tahliliga asoslanib, shuningdek, boshlang'ich sinf o'qituvchilariga metodik yordam ko'rsatish maqsadida tajriba maydonlarida treninglar o'tkazildi.

Tadqiqot jarayonida quyidagi turdagi lingvistik vazifalardan foydalanildi:

Yangi materialni o'rganish bosqichidagi lingvistik vazifa:

1-vazifa: quyidagi so'zlarda qo'shimchalarni aniqlang va ularning yozilishini izohlang: qishloqda, akatsiyada, oxirida, Maryamning, jurnalga, anjumanning, hisobot haqida (muammo masala).

2-vazifa: -ga, -ning, -ni, bilan, haqida qo'shimchalarini qaysi tuslovchi otlarga tegishli ekanligini va qaysi holatda ishlatilishini aniqlang (reproduktiv savol).

3-vazifa: berilgan so'zlardagi qo'shimchalarning imlosini qanday tushuntirishni shakllantirish (muammoli vazifa, topshiriq boshida muammoli savol mazmunini albatta takrorlash).

4-vazifa: berilgan so'zlarni qaysi ko'rsatkich bo'yicha birlashtirish mumkin:

a) yaramas, badjahl; katta - ulkan, jasur - qo'rqmas; yugurish - shoshilish; azob - bezovta qilmoq, qiynamoq, hayajonlantirmoq; tez orada - tez. Fikringizni asoslab bering.

b) dushman - do'st, haqiqat - yolg'on, kasallik - sog'lik, shovqin - sukunat, foydali - zararli, qiyin - yengil, qari - yosh, ahmoq - o'tkir, iltimos - g'amgin, shoshil - sekin, boshla - tugat, gapir - jim bo'l, zaif - kuchli, yaxshi - yomon, sekin - tez, uzoq - tez, issiq - sovuq, qiziqarli - g'amgin

Sintaksis.

1-vazifa: so'zlarni boshqa tartibda yozsangiz necha xil ibora olish mumkin? Men, kecha, keldim, uyga, kechqurun.

Yechim. Bu so'zlarning har qanday tartibi yangi jumlani beradi. Barcha jumlar soni besh elementning almashtirishlar soniga teng.

2-vazifa: u, emas, ekilgan, qari, eshak so'zlaridan gaplar tuzamiz.

Har bir so'z har bir jumlagi bir marta kiritilishi kerak; har bir so'z faqat shartda berilgan shaklda qo'llanilishi mumkin; boshqa so'zlardan yoki har qanday tinish belgilaridan foydalanish ta'qiqlanadi.

Mashq qilish. Belgilangan talablarga rioya qilgan holda, berilgan so'zlardan nechta gap tuzish mumkinligini aniqlang. Javobni qanday olganingizni tushuntiring.

“Fonetika va grafika”.

Fonetika va grafika bo'yicha vazifalarni ko'rib chiqamiz.

1-vazifa: so'zni o'qing: ertaklar. Ushbu so'zning har bir tovushi quyidagi gapda necha marta paydo bo'lishini aniqlang: bir paytlar kampir bilan chol bor edi.

Yechim: ushbu vazifada berilgan so'zlarning (tovushlarning) talaffuzini tahlil qilish kerak.

2-vazifa: quyidagi “tovush nisbatlarini” hal qiling. Bu yerda harflar tovushlarni ko'rsatish uchun ishlatiladi, ya'ni kvadrat qavslar bilan ko'rsatilgan ularning transkripsiyasi uchun noma'lum tovushni toping va berilgan tovushni o'z ichiga olgan biron bir nechta shunda nisbatga ega bo'lgan so'z yoki ibora tuzing. Har bir nisbat uchun juftlikdagi tovushlar o'rtasidagi farq nima ekanligini (qisqacha) tushuntiring.

1). Yozishda [b]:talaffuzda so'z oxirida [X] X = ?

2). Yozilishi ikkita harf: talaffuzi 1 ta tovush = X .

3). Noma'lum tovushlarni toping:

a) asosan u leksikaga oid so'zlarning toq bo'g'inlarida qo'llanadi. Bu bo'g'inlarda yordamchi urg'u bo'lganligi uchun u sifat va cho'zilish jihatdan o'zgarishlarga uchramagan bo'ladi. U chuqur til orqa undoshlari va bo'g'iz undoshlari bo'lgan so'zlarda qo'llanmaydi. Uning artikulyatsiyasida til uchi pastga egilgan va pastki til uchiga tekkan, tilning o'rta yuzasi old tomonga siqilgan, til ildizi bilan tanglay devori oralig'i nisbatan keng bo'ladi. Tilning o'rta bel yuzasi qattiq tanglayga tomon nihoyatda ko'tarilib, uning erkin qismi og'iz bo'shlig'ining old qismiga yoyiladi, chetlari jag' tishlari yuzasiga yopishadi. Bu tovush-X

b) til oldi va o'rta yuzalari qattiq tanglaydan sal narilashib, orqa qismi unga nisbatan ham yumshoq tanglayga yaqinroq joylashadi. Tilning yonlari markazga tortilib, yumaloq tus oladi. Til yoni va jag' tishlar oralig'ida keng yo'l ochiladi. Unda old tishlar oralig'i va lablar oralig'i xuddi odatdagiga o'xshash ochiladi, ya'ni past kurak tishlar tepa kurak tishlar orqasida sezilarli oraliq qoldirib joylashadi va lablar sal ochiladi. Til yuzasidan kelgan davo yuqori jag' tishlar asosiga taqalgan yoy shaklidagi til uchiga urilib, qattiq tanglay va luj tomon bilan orqaroq qaytadi, keyin til yoni bilan og'iz bo'shlig'ining toshiga yo'naladi.

Tahlil va natijalar. Bizningcha, lingvistik vazifalarning tasnifi quyidagi omillar asosida amalga oshirilishi lozim:

1). Til vositalarining semantikasi va stilistikasi asosida lingvistik vazifalarni so'zlarnig paydo bo'lishi va qo'llanish maydoni, ularning grammatik-stilistik roli hamda uslubi asosida tasniflash.

2). Muammoni hal etish metodlari asosida. Bu yerda lingvistik vazifalarni hal etishda qo'llanib kelinayotgan beshta an'anaviy usullardan foydalanish maqsadga muvofiq deb hisoblaymiz: tavsiflovchi-tasvirovchi, qiyosiy-tarixiy, taqqoslash, stilistik va estetik tahlil, so'zlarning fonetik-fonologik xususiyatlarini inobatga olish.

Lingvistik kompetentlikni shakllantirishda qator pedagogik texnologiyalar, innovatsion vositalar bilan bir qatorda darslik va o'quv qo'llanmalar ham muhim ahamiyatga ega[8].

Ilmiy - metodik manbalarda bajariladigan topshiriqlar hajmiga nisbatan lingvistik vazifalarning maxsus janrlari - ta'minlangan va ta'minlanmagan vazifalar ajratiladi. Ta'minlangan lingvistik vazifalarda ularni bajarish bilan bog'liq barcha ma'lumotlar ularning shartlarida (topshiriqlarida) ifodalangani, o'quvchi faqat ularni maxsus lingvistik usullar qo'llamagan holda tartibga soladi. Ta'minlanmagan lingvistik vazifalar o'rganilgan materialni tekshirishga yo'naltirilgan bo'lib, ularda muammoni hal qilish yangi vaziyatda o'zlashtirilgan lingvistik bilimlarni qo'llashni taqozo etadi.

Boshlang'ich ona tili ta'limida asosan ta'minlanmagan lingvistik vazifalardan foydalanishning maqsadga muvofiqdirligi asoslandi. Vanihiyat, lingvistik vazifalarning bir darajali va murakkab turlarini ajratib ko'rsatish maqsadga muvofiqdir, chunki bu ulardan tilshunoslikning muayyan bo'limlarini o'rganishda va umumlashtirishda - tilni tizim sifatida ko'rish, uning elementlari, tilshunoslik bo'limlari o'rtasida aloqalarni o'rnatish imkonini beradi.

Biz yuqorida lingvistik vazifalarni lingvistik tasnifi haqida fikr yuritdik. Lingvistik vazifalarning ona tili ta'limi jarayonida keng foydalanish mumkin va zarurligini inobatga olib, quyida ularning lingvodidaktik tasnifi haqida fikr yuritamiz.

Lingvistik vazifalardan darsning istalgan bosqichida, har qanday turdagi darslarda foydalanish mumkin. Shu nuqtai nazardan ularning lingvodidaktikada qo'llanadigan quyidagi turlarini ajratish maqsadga muvofiqdir:

1. Yangi materialni o'rganish bosqichida:

- fikrlashga undovchi vazifalar: bunday vazifani bajarishda muhimi yakuniy xulosa emas, balki til materiali bilan ijodiy faoliyat jarayonidir;

- amaliy vazifalar: lingvistik fakt yoki hodisa bo'yicha ko'rsatmalarni amaliy ijodiy bajarish orqali xulosa chiqarishni talab qiladi;

- vazifalar-taxminlar: sabab-natija munosabatlarini o'rnatish qobiliyatini shakllantirishga qaratilgan;

- analogiya o'rnatuvchi vazifalar: til bilimlarini yangi vaziyatga o'tkazishni talab qiladi;

- korrelyatsiyalash vazifalari: til materialini taqqoslash, tasniflash va boshqalar bo'yicha vazifalarni bajarishga qaratilgan.

2. Bilimlarni mustahkamlash va tizimlashtirish bosqichida:

- taqqoslovchi vazifalar: ona tili bo'yicha yangi bilimlari eskilari bilan to'qnashishi natijasida ko'rsatmalar bajariladi;

- alternativ vazifalar: asosli tanlovni talab qiladi.

3. Mustahkamlash va takrorlash bosqichida:

- shakllantirilmagan savolli vazifalar: berilgan shartlardan kelib chiqqan holda savol berish va natijada paydo bo'lgan masalani hal qilish kerak;

- mazmuni o'zgaruvchi vazifalar: o'zgaruvchan shart-sharoitlarni hisobga olgan holda lisoniy hodisa haqida fikr yuritish zarur;

- isbotlashni talab qiluvchi vazifalar: ular berilgan va kerakli narsani aniq tushunishni, dalillarni yig'ish va teskari fikr yuritish qobiliyatini talab qiladi;

- muammoli vazifalar: bir nechta mumkin bo'lgan nuqtai nazarga asoslangan yechimlarni mustaqil ishlab chiqishga qaratilgan.

Morfologiya. 1-vazifa: qiz bola odatda otasini yaxshi ko'radi: "otasini yaxshi ko'radi (kim?) qizi. Ammo ba'zi hollarda (masalan, maxsus intonatsiya bilan yoki otasini emas, balki onasi qizini yaxshi ko'rishini ifodalovchi mazmundagi kontekstda) uni boshqacha tushunish mumkin: "ona (kim?) sevadi (kimni?) qizini.

Vazifa. Yuqorida berilgan shaklga moslashtirib, beshta gap tuzing, ularning mazmunida bosh bo'laklar o'zni almashganda qanday o'zgarishlar kuzatilishini aniqlang va fikringizni asoslang.

Vazifa: doskada so'zlar yozilgan: fonetika, undosh tovushlar, qo'shimchalar. O'quvchilar har bir so'zni o'z bilimlari asosida mustaqil ravishda aniqlashlari kerak. Shundan so'ng o'qituvchi talabalar bilan birgalikda taklif qilingan variantlar va qo'shma muhokamalar asosida xulosa qilinadi.

Ushbu vazifa ona tili darslarida ilgari olingan bilimlardan foydalangan holda so'zlarni aniqlash uchun mustaqil qobiliyatni shakllantiradi.

Ushbu vazifaning boshqa variantidan ham foydalanish mumkin. Doskada so'zlar yozilgan: ot, sifat, fe'l. O'quvchilarning vazifasi o'z tanlovlarini tushunib, so'zlarga ta'rif berib, so'zlarning ma'nosi va ta'riflarni o'zaro bog'lashdir. Shundan so'ng o'quvchilar o'zlarining tanlovlari va ta'riflarini darslikdagi qoida bilan taqqoslashadi.

Ushbu mashq mantiqiy fikrlash va ilmiy adabiyotlardan foydalanish ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan, ya'ni bu lingvistik kompetensiyani shakllantirishga asoslangan ko'nikma va malakalarni rivojlantirishdir.

Keyingi vazifa o'quvchilarni ona tilining bo'limlari bilan tanishtirishga qaratilgan bo'lib, buning uchun o'qituvchi bir nechta vazifalardan foydalanishi mumkin:

1. Doskada so'zlar yozilgan: ibora, jumla, tovush, ildiz.

O'quvchilar so'zlarni birlashtiruvchi xususiyatlarga ko'ra guruhlashadi va ular tegishli bo'limlarni aniqlaydilar.

Bunday vazifa o'quvchilarda mantiqiy fikrlashni rivojlantirishga, lingvistik kompetensiyani shakllantirishda muhim bo'lgan umumiy va har xil ma'nolarni ko'rish qobiliyatiga yordam beradi;

2. Doskada ona tilining bo'limlari yozilgan: sintaksis, morfemika, fonetika, morfologiya. O'quvchilar har bir bo'lim nimani o'z ichiga olganligini, nimani tavsiflashini, bilimlarini yangilashini nomlashlari kerak. Shundan so'ng ushbu mashq o'qituvchi bilan birgalikda tekshiriladi.

Ushbu vazifa o'quvchilarning ijodiy fikrlashiga yordam beradi, ular o'zlarini yangi sifatda sinab ko'rishadi, bu o'quvchilar uchun muhimdir, chunki olingan bilim va ko'nikmalarni turli vaziyatlarda qo'llash uchun o'zlarini turli rollarda sinab ko'rish kerak.

Umuman olganda, ushbu vazifa o'quvchilarning mantiqiy fikrlashiga, ona tili darslarida ilgari olingan empirik bilimlarning

nisbatiga qaratilgan, shuningdek, ushbu vazifa materialni ma'lum xususiyatlarga ko'ra guruhlash qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi.

Ona tilining "Fonetika" bo'limi bo'yicha bajarilgan lingvistik vazifalar boshlang'ich sinf o'quvchilarida lingvistik kompetensiyani shakllantirishga qaratilgan ilmiy adabiyotlar bilan ishlash, o'z fikrlarini isbotlash, vazifalarni bajarish uchun mantiqiy fikrlash va tasavvurdan foydalanish qobiliyatini rivojlantiradi. Fonetika o'qitishdagi lingvistik kompetensiya orfografik va intonatsion qoidalaridan turli vaziyatlarda foydalana olish ko'nikmasini o'z ichiga oladi. Shundan kelib chiqib, kreativ kompetensiya ham mustaqil va ijodiy fikrlashni ro'yobga chiqaradi[6].

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida lingvistik kompetensiyani shakllantirishda ona tilining "morfologiya" bo'limini o'rganish muhimdir, chunki o'quvchilar bir-biri bilan muloqot qilish yoki savollarga javob berish, ma'lumot uzatishda nutqning turli qismlaridan foydalanadilar, ular esa o'ziga xos xususiyatlarga va foydalanish usullariga ega. "Morfologiya" bo'limini o'rganish uchun o'qituvchi quyidagi mashqlardan foydalanishi mumkin.

1. O'qituvchi o'quvchilarga savollar beradi.

- So'zning qaysi turkumga mansubligi qanday belgilar bilan aniqlanadi?

- Nima uchun so'z turkumlari birlashtirilganligini tushuntiring:

Ism, sifat, son, fe'l, olmosh, bog'lovchi.

Bunday mashq ilgari olingan bilimlarni ko'paytirishga qaratilgan bo'lib, materialni guruhlash, o'xshash va boshqacha aniqlash qobiliyatini rivojlantiradi.

Qavslarni ochish va qavs ichidagi so'zlardan mos keladiganini qo'ying. Biz (eski, qadimgi) temirdan chelak yasadik. Otlar juda qo'rqib ketishdi va yon tomonga (ketdilar, yugurdilar, yugurdilar).

Shuningdek, quyidagi turdagi vazifalarni bajarish mumkin: a) berilgan matnga ma'nosi o'xshash quyidagi so'zlardan mosini kiriting: chayqalish, chayqalish; quymoq, quymoq. Suv ... chelakdan. Uchqunlar ... bolg'a ostidan. To'lqinlar sokin ... qirg'oq yaqinida. Yomg'ir ... chelak kabi.

b) qarama-qarshi ma'noli (antonim) so'zlar ustida ishlash kerak.

O'quvchilarga berilgan so'zlarni qarama-qarshi ma'noli so'zlar bilan moslashtirish vazifasi berilishi mumkin. Qarama-qarshi ma'noli so'zlarni tanlashda kontekstni yodda tutish va umuman nutqning ma'nosiga mos keladigan so'zni tanlash kerak.

Xulosa va takliflar. Yuqorida ifoda etilgan fikrlar asosida quyidagicha xulosalar chiqarishimiz mumkin: lingvistik vazifa soddalashtirilgan sharoitda o'quvchi ijodiy faoliyatining ko'plab elementlarini modellashtirish, muammoli ta'lim tamoyilini o'zida mujassamlashtiradi; lingvistik tahlil, mantiqiy fikrlash malakalarini shakllantirishning samarali vositasidir.

O'quvchilar ushbu aqliy mehnat faoliyati turini ishtiyoq bilan qabul qiladilar. Chunki shaxsiy tadqiqot natijasida olingan bilim, qoida tariqasida, o'qituvchi tomonidan tayyor shaklda taqdim etilganidan ko'ra yaxshiroq idrok etiladi.

ADABIYOTLAR

1. Азизов У. Тил билиш тараккиётга элтади. Янги Ўзбекистон, 2022, 9 февраль. – № 40.
2. Казаева Л.И. Лингвистическая компетентность и принципы ее формирования на основе повторов при изучении иностранного языка. Вестник КГУ им. Н.А. Некрасова. - 2010. - № 1. - С. 15-21.
3. Казиева Т.Г. Фонетик услубиятни ўрганишда ўқувчиларнинг креатив компетенциясини ривожлантиришнинг илмий-методик асослари/Педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси автореферати.- Наманган, 2020.-12 с
4. Киселёва Н.А. «Лингвистические задачи и их классификация», журнал «Языкознание» № 8, 2008 год
5. Uluqov N. Lingvistik kompetentlikni shakllantirish omillari. Til va adabiyot ta'limi jurnali, 2018. – №6. – Б.16.